

Bilaga 1 till Miljötillsyn på lantbruk -Handledning för miljökontoren (2007)

Checklista för tillsyn på lantbruk

uppdaterad 22 juni 2011

Omfattningen

Checklistan på följande sidor tar upp i princip alla slags kontroller som kan göras vid miljökontorets tillsyn på lantbruk.

Det innebär dock inte att alla tänkbara detaljfrågor finns med (det skulle göra listan i det närmaste oändlig). I *bilaga 2 Förklaringar till checklistan* finns en del uppgifter om var underlag för närmare kontroller/ fler detaljfrågor finns att tillgå, i de fall man önskar göra en mer detaljerad genomgång av vissa områden.

Indelningen

Checklistan består av fyra avdelningar I - IV. Numreringen av frågorna är löpande genom alla avdelningarna.

I ALLMÄNNA UPPGIFTER (fråga 1a – 2k)

Uppgifter om inspektionen och basuppgifter om tillsynsobjektet. En del av de inledande uppgifterna i avsnitt 2 (om tillsynsobjektet och VU) bör ofta kunna fyllas i av inspektören före inspektionen, med vägledning av de uppgifter som redan finns hos myndigheten

II KONTROLLPUNKTER SOM GÄLLER (kan gälla) ALLA SLAGS GÅRDAR (3a – 13c)

Miljöskyddsfrågor som kan gälla alla slags gårdar, vare sig de har djur eller ej.

III KONTROLLPUNKTER SÄRSKILT FÖR DJURHÅLLANDE GÅRDAR (14a – 14l)

Några miljöskyddsfrågor som särskilt gäller djurhållande gårdar.

IV YTTERLIGARE KONTROLLOMRÅDEN (15a – 18a)

Här finns Naturvård, Vattenverksamhet, Tåktverksamhet och Livsmedelskontroll.

Här är det mycket mer summariskt och ofullständigt än under del II och III.

Anledningen är att de ligger vid sidan av de egentliga lantbruksfrågorna. Vi har ändå med detta för att påminna om att dessa tillsynsuppgifter också finns och kan behöva uppmärksammas.

Naturvård omfattas miljöbalken, men är för de flesta miljökontor ingen tillsynsuppgift eftersom man inte övertagit tillsynsansvar från Länsstyrelsen. Uppenbara brister bör ändå noteras och meddelas Länsstyrelsen.

Vattenverksamhet omfattas också av balken men är f.n. ingen kommunal tillsynsuppgift. Uppenbara brister bör ändå noteras och meddelas Länsstyrelsen.

Tåktverksamhet omfattas också av balken och kan förekomma på lantbruksföretag. Tillsyn av husbehovståkt ligger på miljökontoren. Miljökontoren kan också ha tagit över tillsyn av tillståndspliktiga tåkt från Länsstyrelsen.

Livsmedelskontroll regleras av särskild lagstiftning och är Länsstyrelsens ansvar vad gäller primärproduktion, i övrigt svarar miljökontoren för kontrollen.

Förklaringar och tips för ifyllande av checklistan

Checklistans kolumner:

Nr	TV	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
----	----	-------	--	-----

Nr

Frågorna är numrerade. Samma numrering används i *bilaga 2 Förklaringar till checklistan*.

TV ÅA etc

Här finns angivet om frågan omfattas av tvärvillkor, åtalsanmälan, miljöstraffavgift m.m. Se *bilaga 2 Förklaringar till checklistan* för närmare uppgifter

Fråga

Vad som ska fyllas i, kontrollpunkt som ska/kan granskas. Frågorna är mycket kort formulerade. Se motsvarande nr i *bilaga 2 Förklaringar till checklistan* för mer information.

Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)

Frågor som bara ska besvaras med Ja eller Nej (eller ? om man inte kan ange Ja eller Nej säkert) har en liten ifyllningsruta.

Frågor där text och/eller sifferuppgifter ska anges har en stor ruta.

Not

Under Not kan man, där det behövs, skriva en siffra som hänvisar till noteringar i ett anteckningsblad, där man då använder samma numrering.

Det behöver inte bara röra anmärkningar, utan också annat man kan vilja anteckna separat.

Och/eller kan man under Not använda egna förkortningar för omdöme om kontrollpunkten. Exempelvis

UA: Utan anmärkning,

A: Anmärkning,

EK: Ej kontrollerat denna gång,

EA: Ej aktuellt, d.v.s. frågan inte relevant på detta tillsynsobjekt

KN: Bör kontrolleras/bedömas närmare.

Exempelvis kan man fylla i så här: "A 2". Det betyder Anmärkning, och att man på anteckningsbladet gjort en notering nummer 2 där man skrivit mer om detta.

På papper eller dator

Checklistan kan skrivas ut och fyllas i för hand, eller så kan den fyllas i på dator som man medför vid inspektionen.

Egen redigering

Checklistan har fått en enkel layout med endast en fråga per rad.

Syftet med det är dels att den ska vara lätt att läsa och notera i, dels att det ska vara enkelt för den som vill att göra egna bearbetningar eller kompletteringar av checklistan.

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
I ALLMÄNNA UPPGIFTER				
1	Om inspektionen			
1a		Inspektionsdatum		
1b		Närvarande		
		Inspektör(er)		
		Närvarande från verksamheten/lantbruket		
		Övriga närvarande vid inspektionen		
1c		Inspektionen aviserad i förväg		
		Om ja, aviseringsdatum		
1d		Anledning till inspektion		
		Rutininspektion		
		Klagomål		
		Återkontroll		
2	Om tillsynsobjektet och verksamhetsutövare (VU)			
2a		Fastighet		
2b		Produktionsplatsnummer		
2c	Verksamhetsutövare			
		Namn		
		Person-/organisationsnummer		
		Adress		
		Telefon		
		Mobiltelefon		
		E-post		
		Kundnummer hos Lst		
	Verksamheten			
2d		Typ av produktion, kort beskrivning		
2e		Brukad areal åker, ha		
2f		Areal naturbete, ha		
2g		Djurhållning		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
		Om ja, ange antal av respektive djurslag:		
		Mjölkkor och medelavkastning kg mjölk per år		
		Kalvar (1- ≤6 mån).		
		Rekryteringsdjur 6- 12 månader		
		Kvigor Äldre än 12 månader		
		Vallfodertjurar 6-18 månader		
		Gödtjurar 6-14 månader		
		Stutar 6-24 månader		
		Dikor/Amkor		
		Suggor i produktion		
		Suggor i suggnav		
		Suggor i satellitbesättning och hur ofta insättning av nya suggor sker		
		Slaktsvin och antalet omgångar per år		
		Värphöns		
		Livkycklingar och antalet omgångar per år		
		Slaktkycklingar och antalet omgångar per år		
		Hästar		
		Annat, djurslag och antal		
		Annat, djurslag och antal		
		Djur räknade efter antal platser		
		Djur räknat efter antal djur vid inspektionstillfället		
		Djur räknat på årsgenomsnitt av antal djur		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
2h		SUMMA DJURENHETER		
2i		Anmälningsskyldig verksamhet		
	TV ÅA	Om ja, är den anmäld		
2j		Tillståndsskyldig		
	TV ÅA	Om ja, finns tillstånd		
2k		IPPC-anläggning (kan endast gälla fjäderfä och svin)		
		Om ja, bedömning		
II KONTROLLPUNKTER SOM GÄLLER (kan gälla) ALLA SLAGS GÅRDAR				
3	Egenkontroll			
3a		Känner alls till begreppet egenkontroll		
3b		Är egenkontrollen dokumenterad		
3c		Deltar man i något certifierings-, rådgivnings eller kvalitetsprogram? Ange i så fall vilket.		
3d		Används LRFs Miljöhuse-syn		
		Eventuellt annat stöd för egenkontrollen		
3e		Kan egenkontrollen i stort bedömas som godtagbar i omfattning och utförande i förhållande till verksamheten.		
		Om B- eller C-anläggning, klaras följande:		
3f	MSA	Finns dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret när det gäller miljön?		
3g	MSA	Dokumenterade rutiner för kontroll av utrustning		
3h		Dokumenterade undersökningar/bedömningar av risker		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)		Not
3i		Vet att tillsynsmyndigheten ska underrättas vid driftstörning, utsläpp etc			
3j	ÅA	Om tillståndsprövat, känner till villkoren för verksamheten och iakttar dem?			
3k		Om brist, beskriv			
		Om anmält, känner till miljönämndens beslut med anledning av anmälan, och iakttar de eventuella föreläggandena i beslutet			
		Om brist, beskriv			
3l	MSA	Kemikalieförteckning			
4	Bekämpningsmedel				
4a		Bekämpningsmedel används			
4b	TV	Endast i Sverige godkända medel			
4c	TV	Endast till de grödor och i de doser som märkningen anger			
4d		Sprider själv klass 1- eller 2-medel			
	TV MSA	Har behörighet för detta			
4e		Anlitar annan för spridning			
		Om annan anlitas, ange vem			
	TV MSA	Har behörighet för detta			
4f	TV	Spridning inom vattenskyddsområde, tillstånd			
4g	TV	Förs sprutjournal (dokumenteras spridning)			
4h	TV	Förvaring godtagbar			

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)		Not
4i		Påfyllning och rengörning av spruta godtagbar			
4j		Funktionstestas sprutan			
4k	TV MSA	Förs anteckningar om medel särskilt skadliga för pollinerande insekter			
5	Farligt avfall				
5a		Transporterar VU själv farligt avfall från verksamheten.			
		Har anmält till Länsstyrelsen alternativt sökt tillstånd till att man transporterar själv			
5b		Anlitar annan för transport av farligt avfall			
		Om ja, vem			
		Kontrollerar transportörens behörighet			
		Kontrollerar mottagarens tillstånd att hantera avfallet			
5c	MSA	Upprättar transportdokument			
		Antecknar uppgifter om (journalför) farligt avfall i verksamheten			
5d		Förvaring av farligt avfall			
		Tillfredsställande märkning av behållare			
5e		Tillfredsställande skydd mot läckage och spill			
		Hanteras kanyler och läkemedelsrester tillfredsställande			
6	Annat avfall				
6a	ÅA	Hanteras ensilageplast (och liknande) tillfredsställande			

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
6b		Hanteras animaliska biprodukter (kadaver och stallgödsel) tillfredsställande?		
6c		Hanteras annat organiskt avfall tillfredsställande?		
6d		Hanteras annat avfall tillfredsställande?		
7	Cisterner och kemikalier			
7a		Antal cisterner för diesel/eldningsolja eller spillolja och deras volymer (utom ev. oljecistern för bostad)		
7b	MSA	Samtliga har genomgått installations/revisionskontroll		
		Om nej, beskrivning		
7c	MSA	Samtliga har genomgått återkommande kontroll		
		Om nej, beskrivning		
7d		Uppställning OK		
		Om nej, beskrivning		
7e		Känslig placering nära vattentäkt, vattendrag etc?		
		Om ja, beskrivning		
		Finns invallning/dubbelmantling		
7f		Utrustning: Överfyllningsskydd, skylt/märkning, tankningsmunstycke, slangar m.m. OK		
		Om nej, beskrivning		
7g		Finns någon cistern inom skyddsområde för vattentäkt		
		Om ja, invallning eller motsvarande skydd		
7h		Finns cisterner för RME (och eventuella andra biobränslen).		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
		Om ja, vad och cisternstorlek		
		Kan bedömas säker		
		Om nej, beskrivning		
7i		Finns cisterner för andra vätskor, t.ex. ammoniak		
		Om ja, vad och cisternstorlek		
		Har genomgått kontroll		
		Kan bedömas säker		
		Om nej, beskrivning		
7j		Förvaring av icke flytande handelsgödsel OK		
		Om nej, beskrivning		
7k	TV	Förvaring av övriga kemikalier (färg, lösningsmedel, rengöringsmedel, smörjolja etc.) OK		
		Om nej, beskrivning		
8	Gårdsverkstad, maskinhall, mjölkkrum m.fl. tekniska installationer			
8a		Finns gårdsverkstad/maskinhall		
		Om ja, med avlopp		
		Avloppet godtagbart		
		Om nej, brister		
8b		Ev. annan verksamhet i verkstad/maskinhall		
8c		Var och hur sker tvätt av maskiner och fordon		
		Godtagbart		
		Om nej, brister		
8d		Annat avlopp, ange vad		
		Avloppet godtagbart		
		Om nej, brister		
8e		Finns kylanläggning		
	MSA	Kontrolleras och underhålls enligt reglerna		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
8f		Finns spannmåls- eller andra torkfläktar		
		Om ja, tillräckligt buller-dämpade		
9	Slam. Spridning av slam omfattas också av fråga 11.			
9a		Sprids avloppsslam		
		Om ja:		
9b		Har anmälan gjorts enligt 38 § avfallsförordningen		
9c	TV	Iakttas gränser för tot-P och NH4-N		
9d	TV	Slammet behandlats (hygieniserat) innan spridning		
	TV	Om nej, nedbrukas inom 1 dygn		
9e	TV	Spridning endast på tillåtet slag av jordbruksmark		
9f	TV	Gränser för metaller i åkermarken iakttas (markkartering)		
9g	TV	Gränser för metaller som får tillföras iakttas		
10	Stallgödsel (mottagen) Egen stallgödsel, se fråga 11 (spridning) och 14 (lagring m.m.). Spridning av mottagen stallgödsel omfattas också av fråga 11.			
10a		Stallgödsel tas emot och sprids		
	TV MSA >10DE	Om ja, anteckningar förs om tillförsel		
10b		Sker lagring före spridning		
		Storlek och utformning av lagring OK		
		Om nej, vad brister		
11	Spridning m.m. av samtliga organiska gödselmedel (slam, egen/mottagen stallgödsel + ev. annat)			
11a	TV, >10DE	Högst 22 kg Tot-P/ha tillförs per år.		
		Om nej, beskrivning		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
11b	Känsl	Om nej, kraven på djurtäthet har i stället bedömts i fråga 14b		
		Högst 170kg Tot-N/ha tillförs per år		
11c	Känsl	Högst 60 kg lättillgängligt N/ha (oljeväxter) eller högst 40 kg lättillgängligt N/ha (övrigt) tillförs per år.		
11d		Tillförs (tas det emot) organiska gödselmedel		
	TV, >10DE	Om ja, anteckningar förs om tillförsel		
Villkor/försiktighetsmått för spridning				
11e	TV Känsl	Kvävemängd anpassad till grödans behov, växtplatsen och jordbruksmetod		
11f	TV, Ej känsl, ÅA	Nedbrukning samma dag om spridning 1 dec – 28 feb		
11g	TV, Känsl, ÅA	Iakttar förbud mot spridning 1 nov – 28 feb		
11h	TV	Iakttar förbud mot spridning på mark som är vattenmättad, snötäckt, frusen etc.		
11i	TV, Känsl, ÅA	Iakttar förbud mot spridning (annat än i växande gröda eller för höstsådd) 1 augusti – 30 oktober eller nedbrukning av fastgödsel (ej fjäderfä) inom 12 timmar 1 oktober – 31 oktober.		
11j		Finns tillräckligt med skyddszoner utmed diken och vattendrag		
11k	Känsl. ÅA	Om nej, beskrivning		
		Uppfylls kravet om att inte sprida gödsel närmare än 2 meter från vattendrag eller sjö?		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)		Not
111	Känsl, ÅA	Uppfylls kravet på att inte sprida gödsel på mark som lutar mer än 10%?			
11m		Vilken spridningsteknik används?			
12	Icke-organisk gödsel (handelsgödsel)				
12a	TV	Kvävemängd anpassad till grödans behov, växtplatsen och jordbruksmetod			
12b	TV	Iakttar förbud mot spridning på mark som är vattenmättad, snötäckt, frusen etc.			
12c	TV, Känsl, ÅA	Iakttar förbud mot spridning av mineralgödselkväve 1 nov – 28 feb			
12d	TV	Iakttar att spridning utanför åkern och på ängs- eller betesmark inte får ske om natur/kulturvärden skadas			
12e	TV	Nedbruks-/myllning av urea på obevuxen mark inom 4 h			
13	Övriga frågor om växtodling och näringsläckage				
13a		Höst-/vinterbevuxen mark			
	TV, >5 ha, MSA	Klarar kraven på 50 % Om nej, beskrivning			
13b	Känsl	Arbetar man med växtodlingsplaner?			
13c		Finns/planeras våtmarker som växtnäringsfällor?			
III KONTROLLPUNKTER SÄRSKILT FÖR DJURHÅLLANDE GÅRDAR					
14	Stallgödsel (spridning tas upp i fråga 12 ovan)				
14a		Förs stallgödsel bort från företaget			
	TV >10DE, MSA	Om ja, till annat jordbruksföretag Om bortförsel sker, förs anteckningar			

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
14b	MSA, >10DE	Kraven på max antal djur/ha spridningsareal klaras.		
		Om nej, beskrivning		
14c		Vilket/vilka system för gödsellagring används		
14d	Känsl, >2DE	Finns beräkning över lagringsbehovet?		
14e	TV Känsl >2DE Ej känsl >10DE	Lagringskapacitet OK i förhållande till antal djur		
		Om nej, beskrivning		
14f	TV Känsl >2DE Ej känsl >10DE	Lagringsutrymme utan avrinning/läckage.		
		Om nej, beskrivning		
14g		Lagringsutrymmet i övrigt OK		
		Om nej, beskrivning		
14h	TV	Täckning som hindrar ammoniakförluster på flytgödsel- eller urinbehållare		
14i	TV	Påfyllning av flytgödsel och urinbehållare under täckning		
14j		Förekommer lagring i stuka		
		Om ja, med lämplig utformning, placering, tider m.m.		
14k		Finns ensilageanläggning(ar)		
		Om ja, är de utan läckage av pressaft		
		Om nej, beskrivning		
14l		Utfodringsplatser, fällor, rasthagar utan för stor gödselbelastning/avrinning		

Nr	TV ÅA etc	Fråga	Ja/Nej/? (liten ruta) eller Text/siffror (stor ruta)	Not
		Om anmärkning, beskriv		
IV YTTERLIGARE KONTROLLOMRÅDEN				
15	Naturvård			
15a		Naturvårdsfrågor har uppmärksammats vid inspektionen		
		Om ja, beskrivning		
16	Vattenverksamhet			
16a		Vattenverksamhet har uppmärksammats vid inspektionen		
		Om ja, beskrivning		
17	Täktverksamhet			
17a		Täktverksamhet har uppmärksammats vid inspektionen		
		Om ja, beskrivning		
Djurskydd och Foder som fanns med i första utgåvan av checklistan har strukits eftersom det inte längre är kommunala tillsynsuppgifter				
18	Livsmedelskontroll			
18a		Annan livsmedelshantering på gården än primärproduktion		
		Om, ja har kontrollerats vid inspektionen		
		Om ja, enligt särskild checklista		
		Med (allvarliga) anmärkningar		
		Om allvarliga anmärkningar, kort beskrivning		
